RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (E) 2023/1838

z dne 10. maja 2023

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2021, oddelek IX – Evropski nadzornik za varstvo podatkov

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2021, oddelek IX – Evropski nadzornik za varstvo podatkov,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0070/2023),

A. ker želi organ za podelitev razrešnice med postopkom podelitve poudariti poseben pomen nadaljnjega povečevanja demokratične legitimnosti institucij Unije z izboljšanjem preglednosti in odgovornosti, izvajanjem koncepta smotrnostne priprave proračuna in dobrega upravljanja človeških virov;

B. ker je varstvo osebnih podatkov temeljna pravica, zaščitena z evropskim pravom in zapisana v členu 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah;

C. ker člen 16 Pogodbe o delovanju Evropske unije določa, da upoštevanje pravil o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki se nanašajo nanje, nadzoruje neodvisen organ;

D. ker Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta [1]določa ustanovitev neodvisnega organa, tj. Evropskega nadzornika za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: nadzornik), ki je odgovoren za varovanje in zagotavljanje pravice do varstva podatkov in zasebnosti ter mora poskrbeti, da institucije in organi, uradi in agencije Unije prevzamejo kulturo strogega varstva podatkov;

E. ker nadzornik svoje naloge opravlja v tesnem sodelovanju z drugimi organi za varstvo podatkov v Evropskem odboru za varstvo podatkov (EDPB) in deluje v javnem interesu, pri čemer ga vodijo načela nepristranskosti, integritete, preglednosti in pragmatizma;

F. ker nadzornik pooblastila odredbodajalca prenese na direktorja na podlagi listine o nalogah in odgovornostih v zvezi s proračunom in upravo nadzornika, določene v skladu s členom 72(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta [2], funkcijo računovodje pa opravlja računovodja Komisije v skladu s sklepom Evropskega nadzornika za varstvo podatkov z dne 1. marca 2017;

([1]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

([2]) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

1. ugotavlja, da je proračun nadzornika del razdelka 7 večletnega finančnega okvira (evropska javna uprava), ki je v letu 2021 skupaj znašal 10,7 milijarde EUR; ugotavlja, da je nadzornik razmeroma majhna institucija, katere proračun predstavlja le približno 0,18 % celotnega upravnega proračuna;

2. ugotavlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu za proračunsko leto 2021 povečalo vzorec transakcij v upravi z 48 v letu 2020 na 60 v letu 2021;

3. ugotavlja, da Računsko sodišče na podlagi dolgoletnih izkušenj navaja, da je pri tej porabi tveganje na splošno majhno; vendar ocenjuje, da letno poročilo o izvrševanju proračuna Unije za proračunsko leto 2021 ne vsebuje ustreznih informacij o nadzorniku, in poziva Računsko sodišče, naj v naslednja letna poročila vključi celovite podatke o izpolnjevanju vseh zahtev, potrebne za dosleden postopek razrešnice;

4. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu za proračunsko leto 2021 zapisalo, da ni odkrilo posebnih težav v zvezi z nadzornikom;

Proračunsko upravljanje in finančno poslovodenje

5. ugotavlja, da se proračun nadzornika uporablja tudi za delo neodvisnega sekretariata Evropskega odbora za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: odbor), v katerem je nadzornik član in sekretariatu tudi zagotavlja delovno silo;

6. pozdravlja letno poročilo za leto 2021, ki ga je objavil nadzornik; ugotavlja, da je nadzornik v letu 2021 dosegel ali celo presegel cilje, določene za osem od devetih ključnih kazalnikov uspešnosti;

7. ugotavlja, da je proračun nadzornika za leto 2021 znašal 19 463 193 EUR, kar je za 0,07 % manj kot leta 2020; meni, da je treba pri tem upoštevati tudi dejstvo, da se je proračun med letoma 2019 in 2020 povečal za 16,3 %, kar sovpada z začetkom pandemije covida-19 in s tem povezanim povečanjem delovne obremenitve;

8. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja proračuna v letu 2021 znašala 86 %, kar je precej več kot leta 2020, ko je dosegla le 73 %; priznava, da je pandemija covida-19 močno vplivala na izvrševanje proračuna tudi v letu 2021, saj so bile zelo omejene predvsem fizične prireditve, konference in službena potovanja;

9. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja v letu 2021 znašala 89,60 %, povprečni rok za izplačilo pa 19,98 dne; spodbuja nadzornika, naj z elektronskimi rešitvami zmanjša zamude pri plačilih, s tem pa prispeva tudi k večji preglednosti in trajnostnosti javnih organov;

10. pozdravlja, da si je nadzornik v letu 2021 še naprej prizadeval za večjo upravno učinkovitost, pri čemer je izkoristil sporazume o storitvah in sodeloval pri obsežnih medinstitucionalnih okvirnih pogodbah;

Notranje upravljanje, uspešnost in notranja kontrola

11. priznava, da je bilo tudi leto 2021 zahtevno, saj je bilo treba zaradi pandemije covida-19 poskrbeti za dobrobit zaposlenih in opravljati nove naloge zaradi uvedbe digitalnega covidnega potrdila EU, povrhu tega pa je bilo treba spremljati, ali so obrazci za lokalizacijo potnikov, aplikacije za sledenje stikom in druge tehnologije, ki so se uporabljale v boju proti virusu, v celoti v skladu z zakonodajo Unije o varstvu osebnih podatkov;

12. pozdravlja, da je nadzornik takoj ustanovil interno delovno skupino za covid-19, ki je dejavno spremljala in ocenjevala odzive Unije na pandemijo, zaradi katerih so se pojavila vprašanja in pomisleki glede varstva osebnih podatkov in pravic posameznikov do zasebnosti; poleg tega pozdravlja, da je nadzornik objavil natečaj za strokovnjake za varstvo podatkov in notranjo organiziranost prilagodil povečani delovni obremenitvi na področju varstva podatkov;

13. pozdravlja, da je nadzornik v odgovorih na lansko resolucijo o razrešnici zapisal, da se je odločil poostriti predhodne kontrole z ustreznimi kontrolnimi seznami in zaposliti koordinatorja notranjih kontrol s polnim delovnim časom, da bi s prvim četrtletjem 2023 izboljšali interne postopke in povečali učinkovitost organizacije;

14. pozdravlja, da je nadzornik po interni oceni izkušenj s pandemijo covida-19 sodeloval pri pregledu neprekinjenega poslovanja in kriznega upravljanja z ustreznimi notranjimi in zunanjimi deležniki, kar je Evropski parlament priporočil tudi v resoluciji o razrešnici za leto 2020; se zaveda, da postopek še poteka, in pričakuje koristi od pridobljenih izkušenj in morebitnih ukrepov, sprejetih v postopku razrešnice za leto 2022;

Človeški viri, enakost in dobro počutje zaposlenih

15. ugotavlja, da je imel nadzornik konec leta 2021 132 zaposlenih, kar je nekoliko več kot konec leta 2020, ko je imel 124 zaposlenih, in znatno več kot ob izteku leta 2019, ko je bilo uslužbencev 107; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je število pogodbenih uslužbencev povečalo s 37 konec leta 2020 na 49 ob izteku leta 2021, medtem ko se je število uradnikov v istem obdobju zmanjšalo z 72 na 68; spodbuja nadzornika, naj svojim zaposlenim ponudi pogodbe za nedoločen čas, da bi zagotovil nemoteno poslovanje in zanesljivo zaposlitev; poudarja, da se nadzornik sooča z izzivi pri privabljanju strokovnjakov s potrebnim strokovnim znanjem na posebnih področjih, in ga spodbuja, naj preuči, kako povečati prepoznavnost svojih prostih delovnih mest;

16. ugotavlja, da mora nadzornik opraviti štirikrat več zakonodajnih posvetov kot v letu 2019, za spopadanje s povečano delovno obremenitvijo pa ima samo enega novega uslužbenca; ugotavlja še, da se močno povečuje tudi obseg podatkovnih nizov v institucijah Unije, ki jih mora nadzornik spremljati;

17. z zadovoljstvom ugotavlja, da se je konec leta 2021 število narodnosti Unije, zastopanih med zaposlenimi, povečalo na 21 v primerjavi z 20 ob izteku leta 2020; ugotavlja tudi, da je zastopanost več narodnosti prispevala k boljšemu geografskemu ravnovesju v instituciji; poziva nadzornika, naj še naprej spodbuja enake možnosti in geografsko uravnoteženost na srednjih in višjih vodstvenih položajih;

18. ugotavlja, da dve višji vodstveni mesti zasedata moška, ženske pa imajo 75 % (3 od 4) srednjih vodstvenih položajev; ugotavlja, da je bilo v kategorijah od GF II do GF IV 38 od 48 zaposlenih žensk, kar je skoraj 80 %; ugotavlja tudi, da so ženske leta 2021 predstavljale 63 % vse delovne sile, kar je več kot 58 % leta 2020;

19. pozdravlja dejstvo, da nadzornik v odgovorih na lansko resolucijo o razrešnici navaja, da se bodo zaposleni v kadrovski službi redno udeleževali usposabljanja o nezavednih predsodkih pri izbiri in zaposlovanju kadrov, s čimer naj bi zagotovili dobro izvajanje strategije za enake možnosti;

20. ugotavlja, da je bilo ob koncu leta 2021 zasedenih 88 % delovnih mest, kar je malo; razume pa, da so ob koncu leta 2021 nekateri izbirni postopki še potekali in da je nekaj delovnih mest ostalo nezasedenih, saj naj bi jih zapolnili z uspešnimi kandidati za varstvo podatkov s seznama, ki je bil objavljen sredi leta 2022; ugotavlja tudi, da v letu 2021 ni bilo prosto nobeno višje ali srednje vodstveno delovno mesto;

21. pozdravlja, da se je nadzornik med pandemijo covida-19 osredotočil na duševno dobrobit svojih zaposlenih in članov odbora ter med drugim ponudil individualno in skupinsko svetovanje;

22. pozdravlja, da je nadzornik uvedel prožno ureditev dela, tudi gibljivi delovni čas, tako da se lahko zaposleni vsak dan odločijo, kdaj točno med 7.00 in 20.30 bodo delali; pozdravlja tudi, da je vzpostavil sistem nadur, ki jih je mogoče kompenzirati;

23. ugotavlja, da veljavna pravila uslužbencem omogočajo, da delajo na daljavo do 3 dni na teden, v dogovoru z nadrejenim pa celo več kot 60 %; pozdravlja, da pravila o delu na daljavo zaposlenim omogočajo, da delajo zunaj kraja zaposlitve največ 15 dni na leto z možnostjo dodatnih 15 dni po odobritvi organa za imenovanja; spodbuja nadzornika, naj dovoli delo na daljavo, kadar je le mogoče, če to zahtevajo uslužbenci;

24. je seznanjen, da nadzornik trenutno sestavlja delovno skupino za razvoj strateškega pristopa, kako delovno obremenitev enakomerno porazdeliti med zaposlene na podlagi raziskav o zadovoljstvu uslužbencev; ugotavlja, da v letu 2021 ni bilo poročil o primerih izgorelosti; pozdravlja tudi, da se je število ljudi na bolniškem dopustu in število dni bolniških odsotnosti v letu 2021 zmanjšalo v primerjavi z letom 2020;

25. pozdravlja, da tudi v letu 2021 ni bil prijavljen noben primer psihičnega ali spolnega nadlegovanja in da bo nadzornik še naprej skrbel, da do nadlegovanja ne bo več prihajalo;

26. odobrava, da nadzornik in odbor zaposlujeta razmeroma veliko število praktikantov za velikost svoje institucije; pozdravlja tudi, da je vseh osem praktikantov, ki so bili zaposleni marca 2021, in vseh devet praktikantov, ki so bili zaposleni oktobra 2021, prejelo plačilo;

Etični okvir in preglednost

27. ugotavlja, da etični okvir nadzornika, ki je bil posodobljen leta 2019, med drugim predvideva obvezno usposabljanje za nove sodelavce o nadlegovanju, preprečevanju nasprotja interesov in drugih etičnih vprašanjih; je seznanjen, da se je v letu 2021 o tem usposabljalo 25 ljudi in da morajo vsi zaposleni, ki se pridružijo instituciji, podpisati izjavo o zaupnosti in neobstoju nasprotja interesov; pozdravlja odločitev, da bo v letu 2022 na voljo tudi usposabljanje o žvižgaštvu;

28. poziva nadzornika, naj posreduje informacije o kodeksu ravnanja za višje vodstvene položaje, ki naj bi ga začel pripravljati;

29. je zadovoljen, da v letu 2021 v preiskave urada OLAF niso bili vključeni uslužbenci nadzornika ali odbora; ugotavlja pa, da je evropska varuhinja človekovih pravic v letu 2021 obravnavala en primer, v katerega je bil vpleten nadzornik, a ga je zaključila z ugotovitvijo, da je bila najdena rešitev, zato na nadzornika ni naslovila nobenega priporočila; pozdravlja tudi, da v letu 2021 ni bilo primerov nasprotja interesov in prijav nepravilnosti;

30. je seznanjen, da nadzornik trenutno ne uporablja medinstitucionalnega registra za preglednost, vendar na spletnem mestu objavlja dnevne rede in ukrepe, vključno s sestanki z zastopniki interesov; poziva nadzornika, naj dokonča interno analizo možnosti in se pridruži medinstitucionalnemu sporazumu o obveznem registru za preglednost;

31. pozdravlja, da je nadzornik v zvezi z zahtevo državljana za dostop do podatkov sprejel nadaljnje ukrepe; poudarja pa, da je sklep v tej zadevi izdal, preden so bila preverjena in ugotovljena vsa dejstva, čeprav je pritožbeni postopek potekal že več kot dve leti in se konec leta 2022 še vedno ni končal; poziva nadzornika, naj revidira svoj poslovnik, da bi zagotovil učinkovit in pravočasen pregled pritožb državljanov, pri čemer naj upošteva vse ustrezne informacije ([3]);

([3]) To se nanaša na primer g. van der Lindeja, nizozemskega državljana, o katerem so poročali mediji. Če bi postopek potekal hitreje, bi bil državljan morda zadovoljen z izidom pritožbe pri nadzorniku (poslal jo je v drugi polovici leta 2020).

32. ugotavlja, da v letu 2021 ni bilo primerov, ko bi zaposleni zapustili institucijo in se zaposlili v zasebnem sektorju, prav tako pa ni bilo potrebe po obdobju mirovanja; pozdravlja dejstvo, da iz proračuna za svetovanje ali druge storitve ni prejemal denarja noben nekdanji poslanec Evropskega parlamenta, komisar ali visoki uradnik (iz razreda AD 14);

33. poziva k prenehanju sodelovanja z zunanjimi podjetji, ki po podatkih Univerze Yale ([4]) še naprej poslujejo v Rusiji;

Digitalizacija, kibernetska varnost in varstvo podatkov

34. ugotavlja, da so bile proračunske obveznosti za projekte in opremo IT, med drugim opremo za videokonference, v letu 2021 za 20 % višje kot leta 2020, kar je omogočilo organizacijo hibridnih sej v organizaciji;

35. je seznanjen, da sta številne osrednje funkcije IT, tudi na področju kibernetske varnosti, zagotavljala Evropski parlament kot poslovni ponudnik storitev in skupina za odzivanje na računalniške grožnje CERT-EU; poziva nadzornika, naj ohrani nadzor nad osebnimi podatki, ki si jih izmenjujejo institucije Unije, da bi zagotovil kibernetsko varnost; pozdravlja, da skuša nadzornik kljub temu izboljšati digitalno učinkovitost in varnost, tudi z rednim usposabljanjem o kibernetski varnosti za vse zaposlene in uvajanjem novim sodelavcev;

36. ceni, da nadzornik še naprej preizkuša in predstavlja odprtokodna orodja kot alternativo komercialnim orodjem, da ne bi bil odvisen od enega samega ponudnika in da bi ohranil nadzor nad tehničnimi sistemi, ponudil boljšo zaščito zasebnosti in varstvo podatkov uporabnikov ter povečal varnost in preglednost za javnost; spodbuja nadzornika, naj o tem obvešča druge institucije Unije;

37. pozdravlja novo pobudo TechSonar, katere cilj je spremljati nastajajoče tehnološke trende, da bi bolje razumeli njihov morebitni vpliv na posameznike in zagotovili trajnostno digitalno prihodnost, v kateri bo poskrbljeno za varstvo osebnih podatkov;

38. opozarja, da se bo delovna obremenitev nadzornika verjetno še povečala zaradi naraščajočega trenda digitalizacije v Uniji, revizije mandatov agencij in pobud, ki jih je – predvsem na področju pravosodja in notranjih zadev – predstavila Komisija, in sicer mnenja o mandatu Europola, akta o digitalnih storitvah/akta o digitalnih trgih, direktive NIS 2 ter skupnih mnenj o aktu o umetni inteligenci in evropskem digitalnem covidnem potrdilu; pozdravlja prispevek nadzornika k zakonodajnemu delu v sodelovanju z odborom; poudarja, da je treba človeške in finančne vire prilagoditi vse večji delovni obremenitvi in ustrezno povečati proračun nadzornika.

Nepremičnine

39. ugotavlja, da sta po odhodu evropske varuhinje človekovih pravic konec oktobra 2021 nadzornik in odbor ostala edina najemnika prostorov v stavbi na Rue Montoyer 30 v Bruslju, ki jim jih je oddal Evropski parlament; ugotavlja, da so bila prenovljena tri nadstropja te stavbe, več kot 100 uslužbencev nadzornika in odbora pa se je preselilo v druge pisarne; je seznanjen, da je bila stavba med prenovo modernizirana in prilagojena novim delovnim okoliščinam po pandemiji covida-19, med drugim so bili kupljeni prenosni telekonferenčni sistemi;

40. ugotavlja, da je Evropski parlament v poročilu o razrešnici za leto 2020 nadzornika pozval, naj v svoji nepremičninski strategiji upošteva potrebe oseb z omejeno mobilnostjo in invalidov; ugotavlja, da se je nadzornik v odgovoru skliceval na upravni sporazum, ki ga je sklenil z Evropskim parlamentom; ga kljub temu spodbuja, naj v nepremičninski strategiji posebno pozornost nameni temu področju;

([4]) https://som.yale.edu/story/2022/over-1000-companies-have-curtailed-operations-russia-some-remain

Okolje in trajnostnost

41. pozdravlja, da si je nadzornik še naprej prizadeval, da bi postal institucija brez papirja, med drugim z elektronskim vodenjem računov ter izbirnih postopkov in postopkov ocenjevanja v kadrovskem oddelku;

42. pozdravlja, da nadzornik še naprej spodbuja uporabo javnega prevoza s povračilom 50 % cene mesečnih/letnih vozovnic in na parkiriščih namenja dovolj prostora za kolesa;

43. je seznanjen z namero nadzornika, da bo poizvedel o načrtih za namestitev sončnih panelov na stavbi, ki jo ima v najemu Evropski parlament, in ga spodbuja, naj to namestitev podpre;

Medinstitucionalno sodelovanje

44. pozdravlja sodelovanje med nadzornikom v njegovi nadzorni vlogi in drugimi institucijami, organi in agencijami Unije, zlasti Evropskim javnim tožilstvom kot novoustanovljenim organom;

45. pozdravlja, da nadzornik pozorno spremlja, kako Evropska centralna banka projekt digitalnega evra ocenjuje v zvezi z vprašanji, kot sta pravica do zasebnosti in varstvo osebnih podatkov; se zaveda, da nadzornik za nadzor tega projekta potrebuje dodatna sredstva;

46. pozdravlja pobudo nadzornika za ustanovitev strokovne podporne skupine, v kateri bodo tako strokovnjaki iz odbora kot zunanji strokovnjaki in ki bo spremljala delo nacionalnih organov za varstvo podatkov med preiskavami in dejavnostmi izvrševanja, ki so v pomembnem skupnem interesu;

47. ugotavlja, da je imel nadzornik dialog z Europolom o tem, kako ta agencija obdeluje obsežne nabore podatkov, da bi zagotovil skladnost; ugotavlja, da je nadzornik od septembra 2020 večkrat opozoril, da je resno zaskrbljen zaradi minimizacije podatkov in hrambe naborov podatkov brez klasifikacije posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo; spodbuja ga, naj nadaljuje dialog, da bi rešil te težave;

48. ugotavlja, da nadzornik v letu 2021 ni sklenil novih medinstitucionalnih sporazumov, temveč je revidiral upravni sporazum z Evropskim parlamentom, da bi odprl stalno pisarno v parlamentarnih prostorih v Strasbourgu, kar bo omogočilo tudi tesnejše odnose s Svetom Evrope in olajšalo redne preglede podatkovnih zbirk agencije eu-LISA, ki obdeluje velike količine osebnih podatkov;

49. je seznanjen s preiskavama v zvezi s prenosom osebnih podatkov v države nečlanice EU/EGP, ki ga je nadzornik začel izvajati v okviru strategije Schrems II;

Komuniciranje

50. z zadovoljstvom ugotavlja, da je nadzornik v letu 2021 organiziral več prireditev, ki so služile tudi povečanju njegove vloge in boljšemu poznavanju njegovega poslanstva v širši javnosti, med drugim je šlo za dan varstva podatkov, dan Evrope, konferenco in poddaje praktikantov pri nadzorniku, vrh o civilni družbi, letno konferenco o računalnikih, zasebnosti in varstvu podatkov, svetovno skupščino za zasebnost in konferenco o prihodnosti varstva podatkov;

51. ceni, da je nadzornik pripravil javno pilotno fazo za dva družbena medija, EU Voice in EU Video, ki se je začela leta 2022, da bi spodbudil uporabo decentraliziranih, brezplačnih in odprtokodnih tehnologij kot alternative družbenim omrežjem; se zaveda, da te pilotne pobude prispevajo k strategiji Unije za podatke in digitalno suverenost, katere cilj je spodbujati neodvisnost Unije v digitalnem svetu;

52. pozdravlja prizadevanja nadzornika, da bi v poročilih TechDispatch in TechSonar spremljal in širši javnosti pojasnil razvoj tehnologije in njegov morebitni vpliv na varstvo podatkov in zasebnost; se zaveda, da nadzornik potrebuje dodatno tehnično usposobljeno delovno silo, da bo lahko te naloge ustrezno nadaljeval; z zadovoljstvom ugotavlja, da je pobuda TechDispatch na 43. svetovni skupščini o zasebnosti prejela nagrado Global Privacy and Data Protection za leto 2021 v kategoriji „izobraževanje in ozaveščanje javnosti“; spodbuja nadzornika, naj poveča svoje zmogljivosti za spremljanje tehnologije in začne javnost obveščati o svojih ugotovitvah in priporočilih.